85299 - Çocuklara hac sevabı yazılır mı?

Soru

Çocukları beraberinde hacca götürsem ve hac menâsikini onların adına yerine edâ etsem, onlara hac sevabı yazılır mı, yoksa ne olur?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sahih sünneti, küçük çocuğa haccın olacağına ve bu haccından dolayı kendisine sevap yazılacağına delâlet etmiştir.Fakat bu hac, ömürde bir defa yerine getirmesi gereken "Haccetu'l-İslâm"ın yerine geçmez.

Nitekim İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

[رَفَعَتِ امْرَأَةٌ صَبِيًّا لَهَا فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللهِ! أَلِهَذَا حَجٌّ؟ قَالَ: نَعَمْ وَلَكِ أَجْرٌ.] رواه مسلم

"(Vedâ haccında) bir kadın küçük çocuğunu yukarı kaldırarak şöyle dedi:

- Ey Allah'ın elçisi! Buna hac var mıdır?

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Evet (vardır), (ona hac yaptırdığından dolayı) sana da ecir vardır." (Müslim; hadis no: 2378)

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- "Müslim'in Şerhi"nde şöyle demiştir:

"Bu hadis,"Haccetu'l-İslâm'ın yerine geçmiş olmasa bile,'küçük çocuğun haccı sahihtir, bundan dolayı ona ecir verilir ve onun haccı nâfile hac sayılır', diyen Şâfiî, Mâlik, Ahmed ve âlimlerin çoğunluğu için bir delildir. Bu hadis, bu konuda açıktır."

Kadı İyad -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İslâm âlimleri, küçük çocuğun ergenlik çağına gelmeden önce yapmış olduğu bu haccın, 'Haccetu'l-İslâm'ın yerine geçmeyeceği konusunda ittifak etmişlerdir.Ancak bir grup âlim bu konuda aykırı davranmış ve: Haccı geçerlidir, demiştir. Fakat âlimler, bu grubun sözüne aldırış etmemiştir."

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

"... sana da ecir vardır." Sözünün anlamı; yani; kadının küçük çocuğu taşıması, onu ihramlı kimsenin sakınması gereken ihramın yasaklarından sakındırması ve ihramlı kimsenin yaptığı fiilleri yapması sebebiyle sana da ecir vardır, demektir."

İmam Hattâbî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Küçük çocuğa haccın olması, fazîlet yönündendir. Yoksa yapmış olduğu hac, onun için farz hac sayılmaz.Eğer küçük çocuk ergenlik çağına erişinceye kadar kalır da erkeklerin konumuna gelirse, bu durumda ona, namaz gibi kılması emredildiği gibi, gücü yeterse hac yapması da emredilir. Dolayısıyla küçük çocuğun haccı, kendisine farz değildir, fakat Allah Teâlâ'dan bir lütuf ve ihsan olarak kendisine farz haccın ecri yazılır. Aynı şekilde ona haccı emreden ve hacca yönlendiren kimseye de onunla birlikte hac yaparsa, ecir vardır. Bu kimsenin küçük çocukla birlikte durması gereken yerlerde durması, yürüyemeyecek durumda ise onu sırtında Beytullah'ın etrafında tavaf ettirmesi, aynı şekilde Safa ve Merve arasında ona sa'y ettirmesi ve buna benzer hac amellerini ona yaptırması, sünnettir." ("Avnu'l-Ma'bûd"dan nakledilmiştir.)

Sâib b. Yezîd'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şöyle demiştir:

حَجَّ بِي أَبِي مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ وَأَنَا ابْنُ سَبْعِ سِنِينَ. [رواه الترمذي وصححه الألباني في صحيح الترمذي]

"Babam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte Vedâ haccında bana hac yaptırdığı zaman ben, yedi yaşında çocuktum." (Tirmizî; hadis no: 926.Elbânî de "Sahîhu't-Tirmizî'de hadisin sahih olduğunu belrtmiştir."

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[أَيُّمَا صَبِيٍّ حَجَّ ثُمَّ بَلَغَ الْحِنْثَ فَعَلَيْهِ الْحَجُّ حَجَّةً أُخْرَى.] رواه الشافعي في مسنده وصححه الألباني في إرواء الغليل

"Hangi çocuk hac yaptıktan sonra ergenlik çağına erişirse, onun (ergenlik çağında) bir hac daha yapması gerekir." (İmam Şâfiî, müsnedinde rivâyet etmiş, Elbânî de "İrvâu'l-Ğalîl", s: 686'da hadisin sahih olduğunu belirtmiştir."

Küçük çocuğun haccı ve bundan dolayı kendisine gereken şeyler hakkındaki söz, (3240) nolu soruların cevaplarında daha önce geçmişti.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.